І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 118. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го ЧЕРВНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 22, 1960 No. 118. VOL. LXVII.

СЕНАТ ПРОДОВЖИВ ПОДАТКИ ВІД ТЕЛЕФОНІВ І НАДМІРНИХ ПРИБУТКІВ

СЕНАТОР ДЖАНСОН ПРОТИ ЗМЕНШУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЩОБ НЕ ДОПУСТИТИ ДО ДЕФІЦИТУ

Вашингтон. — Сенат 20-го червня, після дебат, які тривали майже до півночі, прийняв законопроєкти, які продовжуватимуть важність податків, які були ухвалені під час корейської війни. Сенатська Фінансова Комісія була скасувала податки від телефонічних розмов, телеграфічних депеш і від подорожніх квитків, але сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що неможна тепер зменшувати прибутків Федеральної скарбниці, коли збільшується видатки на оборону країни. Джансон сказав, що треба б старатися збільшувати, а не зменшувати податки, коли Сенат вже прийняв такі законопроєкти, які збільшують федеральний бюджет. Після довгих дебат Сенат прийняв такі законопроєкти: 1) Висоту тимчасового федерального заборгування усталено на $293 більйони. 2) Продовжено податки від надмірних прибутків великих корпорацій ще на один рік, і вони виноситимуть 52%, а не 47%, як це було перед війною в Кореї. 3) Продовжено на один рік податки від горілок, пива, вина, цигарок, автомобілів і додатків до авт, телефонів, телеграфічних депеш і квитків від подорожування залізницею, автобусами і літаками. Цим способом Сенат запевнив державній скарбниці прибутки у висоті коло 4-ох більйонів долярів. 4) Проти скасування податків від телефонів і телеграфу голосували 54 сенатори а проти було 30, а проти скасування податків від подорожей голосувало 55 сенаторів, а за було 29. 5) Сенат одноголосно прийняв законопроєкт про те, щоб не дозволяти на надуживання в копальняній промисловості. 6) Більшістю 45-ох до 39-ох голосів Сенат ухвалив поважні обмеження у звільненні від оподаткування промисловців. За новим законопроєктом промисловці зможуть відтягати собі ві оподаткування тільки по $10 на подарунки і на вплачування вкладок до клюбів та на різні винагороди. Зменшено інші видатки, тільки залишено в теперішній висоті витрати на харчі і напої. Відкинено внесок про скасування податків від дивіденд і від ощадностей. Відкинено внесок республіканських сенаторів із Ню Йорку Джевітса і Кітінга про те, щоб федеральний уряд давав по 40% із податків від телефонів і депеш стейтовим леґіслятурам на допомогу шкільництву. Нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер сподівався, що Конґрес скасує податки від телефонів, і його стейт зможе взяти собі ці прибутки із податків на свої власні цілі, головно на будову нових шкільних будинків. Палата Репрезентантів вже давніше затвердила була продовження податків від телефонів, телеграфу і від подорожних квитків та від надмірних прибутків від корпорацій. Так само Палата продовжила податки від продажу тих товарів, про які згадувано вище.

Представник державного департаменту визначає режим на Кубі, як „цинічну диктатуру"

Вашингтон. — Асистент державного секретаря для міжамериканських справ Рой Р. Руботтом назвав режим Фіделя Кастра на Кубі „найбільш цинічною диктатурою нашого часу. Здійснена Фіделем Кастром революція на Кубі і встановлена у її висліді диктатура є зразком для плянованих міжнародним комунізмом революцій в інших країнах Америки і світу. Кубинський режим здійснює свою диктатуру, потоптуючи безоглядно громадянські права свободи і власності кубинського населення. Тому теж так прославляють цей режим і в Москві і в Пейпінґу. На думку Руботтома проти намагань цієї цинічної диктатури знищити національну незалежність і політичну й економічну свободу різних країн повинні виступити організовано й одностайно не тільки З'єдинені Держави Америки, але всі нації Західньої Гемісфери. Диктатура на Кубі є прикладом, як у сучасну добу якась країна може стати колонією чужих інтересів і тенденцій. Тому теж була слушною поставлена в Конґресі ЗДА резолюція застосувати проти Куби Доктрину Монро, яка забороняє стороннім державам поширювати свої колоніяльні посідання в Західній Гемісфері. Заява Руботтома є однією з найбільш гострих і рішучих американських офіційних виступів проти режиму Кастра на Кубі.

Патерсон вдруге чемпіоном важкої ваги

Ню Йорк. — 25-річний Флойд Патерсон із Роквіллу, Лонг Айленд, Н. Й., 20 червня вперше в історії боксу вдруге здобув чемпіонат важкої ваги, перемігши шведа Інґемара Йогансона вже в 5-ій рунді на грищі Поло в Ню Йорку. Минулого року 26-го червня Йогансон, перемігши Патерсона, відобрав був від нього титул чемпіона. Йогансон важить 194.75 фунта, а Патерсон — 190. На грищі було 45,000 глядачів. Зроблений фільм із цих змагань перевезли на Гаваї для президента Айзенгавера. Ці змагання за чемпіонат важкої ваги і їх результат стали справжньою подією дня і про них вся преса подає обширні звідомлення на перших сторінках.

А. КУЧЕР ОБРАНИЙ НА КОМАНДАНТА УКРАЇНСЬКИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

Союзівка. — Антін Кучер з Гартфорду, Коннектикат, був обраний на крайового команданта Українських Американських Ветеранів, себто організації, що об'єднує тих громадян українського роду, що служили в рядах американських збройних сил і в американських уніформах та під американськими прапорами обороняли волю на багатьох побоєвищах світу під час першої і другої світових та корейської воєн. Свою річну конвенцію, на якій переведено вибір нової команди, відбули Українські Американські Ветерани вже, можна б сказати, традиційно на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, впродовж минулої п'ятниці, суботи і неділі, від 17 до 19 червня. Головою конвенційного Комітету був адв. Володимир Стек, а проводив конвенцією дотеперішній крайовий командант адв. Юрій Волинець. У конвенції взяло участь понад 150 осіб, в цьому 50 делеґатів, що репрезентували 12 ветеранських станиць-постів. В рямках конвенції в суботу 18 червня відбувся бенкет, товстмастром якого був адв. М. Пізнак. Ветеранів та їх конвенцію вітав на сесії і під час бенкету головний предсідник УНСоюзу Дмитро Галичин, передавши рівночасно від УНСоюзу пожертву в сумі 100 долярів на ветеранський добродійний фонд. Від Українського Конгресового Комітету вітав ветеранів та їх конвенцію сам активний ветеранський діяч, сотник Американської Армії Йосип Лисогір, касир УКК та заступник головного предсідника УНСоюзу.

Крім Антона Кучера, до командного складу УАВетеранів були обрані: Матвій Повш з Ню Йорку — старший віцекомандант, Генрі Джепіль з Гартфорду—молодший віцекомандант, Іван Гальчук з Филаделфії — суддя-адвокат, Іван Ласкі з Трой, Н. Й. — фінансовий старшина, Мартин Горбай — старшина добродійности, Ярослав Колодій з Трой — капелян і Володимир Клозник з Ню Йорку — літописець. Резолюційна комісія, що працювала під проводом адв. Михайла Пізнака, запропонувала ряд резолюцій, що були схвалені конвенцією, та якими, між іншим, піддержується президента Айзенгавера в його становищі проти совєтських погроз і шантажів, рекомендується Державному Департаментові перевірити закордонну політику Америки та ліпше достосувати її до комуністичної загрози проти волі і миру, засуджується підривну активність комуністичної п'ятої колони, підтримується Тиждень Поневолених Націй, схвалюється активність і підтримується УККомітет і ЗУАДКомітет, висловлюється подяку сенаторові Джевітсові та конгресменові Бентлі за законопроєкти в справі пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, як і піддержується акцію в справі випуску Шевченківської поштової марки, закликається ветеранів до всебічної піддержки українського громадського життя та активної участи в ньому.

НТШ І ГРОМАДИ ПЛЯНУЮТЬ ВІДЗНАЧЕННЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ РОКОВИН

Ню Йорк. — Українська спільнота в Америці і Канаді вже від деякого часу приготовляється до вшанування пам'яті найбільшого сина України Тараса Шевченка у 100-річчя його смерти, що припадає в наступному 1961-му році. В Канаді з цієї нагоди буде здвигнений пам'ятник Шевченкові на площі біля манітобського парляменту в Вінніпеґу. В З'єдинених Державах продовжуються заходи в справі дозволу на здвигнення пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, але тому, що процедура такого дозволу вимагає більше часу, пам'ятник мабуть зможе бути здвигнений щойно в 1964-му році у 150-річчя народин Шевченка. Тим часом українські громади вже тепер плянують відповідні Шевченківські імпрези на березень наступного року. Загальний протекторат над цими плянуваннями має Наукове Товариство ім. Шевченка. В рямках цих плянувань відбулися минулої п'ятниці, 17-го червня, в приміщеннях НТШ в Ню Йорку інформаційні наради в справі репрезентаційних Шевченківських концертів-академій в Ню Йорку, Филаделфії і Нюарку. Нарадами проводив в імені Президії НТШ її секретар проф. д-р Василь Стецюк і в них взяли участь проф. О. Андрушків, ред. Іван Кедрин, інж. Р. Кобринський, інж. А. Осадца, мґр. Л. Крушельницький і д-р Антін Рудницький — ці три останні репрезентуючи Союз Українських Хорів Америки, директор Українського Театру в Америці Йосип Гірняк, голова Об'єднаного Комітету Українських Організацій Ню Йорку п. Іван Винник та ред. А. Драган. Д-р А. Рудницький з'ясував на цих нарадах апробований раніше Управою Союзу Хорів плян такого репрезентаційного Шевченківського концерту-академії з участю трьох хорів: — нюйоркської „Думки", филаделфійського „Кобзаря" і нюаркської „Трембіти" при повній симфонічній оркестрі. У програмі, крім промов, було б відповідно зарепрезентоване і живе Шевченкове слово. Окрему увагу приділено бюджетові таких концертів у згаданих трьох містах, який — з уваги на коштовність юнійної симфонічної оркестри — передбачається на приблизно 17,000 долярів. Обміркований плян здійснюватиметься поступово в порозумінні з центральними організаціями згаданих громад, при чому проф. д-р В. Стецюк і п. Ів. Винник перебрали на себе обов'язки зв'язкових-координаторів.

В Байоні посвячено нову українську католицьку церкву

Байон, Н. Дж. — Минулої неділі, 19-го червня, місцева українська громада мала велику врочистість: посвячення нової, збудованої в модерному стилі української католицької церкви Пречистої Діви Марії, яку здвигнено пожертвами її парафіян на місці давньої, що згоріла два роки тому. Посвячення нового храму довершив Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреосвященний Кир Константин Богачевський в приявності численного духовенства і вірних. Проповідь при посвяченні виголосив о. монсіньйор Йосип Хмелій, порівнюючи історію нової церкви з містичним феніксом, що спалився на вівтарі святині і опісля відродився з попелу у ще більшій красі і величі. Після посвячення відбувся бенкет, в якому, крім численного духовенства, взяло участь коло 350 осіб, головно місцевих парафіян та запрошених гостей. Товстмастром бенкету був о. Едвард Войтиха, а одним з головних промовців був о. д-р Василь Макух з Вашинґтону. Здвигнення нового храму в Байоні є також великою персональною заслугою його молодого пароха о. Юрія Паздрія.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ

Під час своїх відвідин Південної Кореї през. Айзенгавер відбув перегляд військових з'єднань Першого Корпусу ЗДА, розташованих поблизу демаркаційної лінії з Північною Кореєю. Разом з през. Айзенгавером їде в авті командант Корпусу ген. Гаррі П. Стойк.

АЛЬЖИРСЬКІ АРАБИ ПРИЙМАЮТЬ МИРОВУ ПРОПОЗИЦІЮ ДЕ ҐОЛЯ

Туніс. — Провідники альжирських мусульманських націоналістів, які творять тимчасовий екзильний уряд Альжиру, що фактично керує близько 6-річною партизанською війною проти Франції, погодились вислати до Парижу делеґацію для мирових переговорів. Голова згаданого екзильно-революційного уряду альжирських арабів, Фергат Аббас, проголосив те рішення офіційним комунікатом в Тунісі. Той комунікат стверджує, що французький президент Шарль де Ґоль у своїй промові з 14 ц.м. потвердив виразніше, як будь-коли, право Альжиру на самовизначення та право альжирського народу самому вирішити у плебісциті свою майбутню долю. Арабські націоналісти з Альжиру висловлюють певність, що коли плебісцит в Альжирі буде переведений чесно, то альжирці заявляться за самостійністю. Вони признають у своєму комунікаті, що становище де Ґоля далеко не покривається з їхнім становищем, проте — кажеться в комунікаті — щоб закінчити конфлікт і розв'язати остаточно проблему Альжиру, тимчасовий уряд Альжиру приймає пропозицію де Ґоля і вишле до Парижу делеґацію під проводом Фергата Аббаса.

Ця відомість про рішення альжирських партизанів переговорювати за мир викликала в Альжирі величезне враження. Французький ґенеральний делеґат Поль Делюврі́с зараз же заборонив будь-які демонстрації і маніфестації. Серед арабських автохтонів настала велика радість, бо вони сприймають ті переговори, як перемогу шестирічної партизанської війни. Зате французькі колоністи-екстремісти почали негайний набір членів до недавно заснованої організації „Фронт Французького Альжиру", яка гасло „Французький Альжир" протиставить гаслу де Ґоля „Альжирський Альжир". Французький уряд негайно віддав до розпорядження альжирським націоналістичним арабам в Тунісі військовий літак для переїзду до Парижу.

Японська лівиця буде змагати до уневажнення договору безпеки з ЗДА

Токіо. — Японські соціялісти, пацифісти й інші групи, які фактично плентаються у хвості комуністичної політики, наставляються на затяжну боротьбу проти ратифікованого в минулу неділю нового договору про взаємну безпеку між Японією і ЗДА. Японська опозиція стоїть на становищі, що цей договір не важний, бо крім однієї Ліберально-демократичної партії всі інші партії бойкотували наради над ратифікацією. Соціялісти хочуть не допустити до обміну ратиф. грамотами, а коли це не вдасться — то настоювати на змінення того договору в двох сутніх точках: щодо терміну діяння нижче, як 10 років та щодо японського права „вета" проти користування американськими військами, стаціонованими на японській території. У переході від тактики голосних авантур до тактики леґальної опозиції і здобування для своєї цілі публічної опінії, 125 соціялістичних послів в японському парляменті, які рішили були зголосити резиґнацію своїх посольських мандатів, відкликали те своє рішення. Тому, що заворушення, які довели до відкликання відвідин през. Айзенгавера, зробили дуже погане враження в японському народі, комуністи і їх поплентачі рішили припинити нагальні виступи і поводитись спокійніше. — Тим часом заступник державного секретаря Даґлес Діллон, виступаючи в минулу неділю в радіо-телевізійному інтерв'ю у Вашинґтоні, заспокоював американську публічну опінію щодо подій в Японії. Мовляв, холодна війна з комуністами — це затяжна справа і годі сподіватися, щоб вигравати всі без вийнятку битви в тій війні. Діллон твердив, що Японія і надалі залишиться союзником Америки, дармащо зроблено помилку із легковаження вуличних демонстрацій японських комуністів і пацифістів.

ВЕРНУВШИСЬ З ДАЛЕКОГО СХОДУ, ПРЕЗИДЕНТ ВІДПОЧИВАЄ НА ГАВАЯХ

Гонолюлю. — Президент Айзенгавер закінчив свою 9-денну подорож по далекому Сході і вернувся турбо-моторовим літаком з Сеулу в Південній Кореї в понеділок 20 червня ц. р. вполудне до З'єдинених Держав, зупинившись у наймолодшому — поруч з Аляскою — стейті Гаваї на 2-3-денний відпочинок. Подорозі літак Президента набрав пальне на острові Вейк. На Гаваях знову радісно вітала Президента багатотисячна маса народу. Президент прославляв прикмету для Гаваїв гармонію між різними расами і віровизнаннями та зокрема підкреслив заслуги для розвитку Гаваїв тамошніх японських поселенців. Дружина губернатора Вільяма Квінна заклала Президентові на шию — за гавайським звичаєм — великий вінок із 150-х червоних гвоздиків. Докладного дня й години повороту Президента до Вашинґтону ще не проголошено. Тим часом — за першими газетними коментарями — в керівних політичних колах Вашинґтону ця остання подорож Президента знайде поважніший відгук і конечність глибшої аналізи, як всі попередні подорожі доброї волі Д. Д. Айзенгавера. Відвідини Айзенгавера на Філіппінах, на Формозі й у Південній Кореї — скрізь викликували найприязніше привітання і скрізь потверджували, що Америка має в тих країнах найвірніших союзників. Найбільш зорганізоване й унормоване прийняття Президента було на Формозі (Тайвані), де президент Чіянґ Кай-шек, при всьому своєму розумінні проблем волі і демократії, править авторитарно. Сам Президент і його найближче оточення познайомились з останніми актуальними проблемами трьох країн Далекого Сходу, що їх відвідали. Але вся ця остання подорож Президента була затьмарена несподіваним відкликанням відвідин в Японії внаслідок нагальних лівих японських демонстрацій, що їх раніше американська дипломатія легковажила. Це — твердить преса — спонукає до перегляду проблеми правильного діяння американської дипломатії. Американська преса недвозначно вказує, що в цій останній історії завинила з одного боку слабість японського уряду Нобусуке Кіші і його невміння запанувати над внутрішньою ситуацією, та з другого боку — непоінформованість амбасадора Даґласа МекАртура, який до останньої хвилини вірив, що японські власті зможуть завести спокій на вулиці та ґарантуватимуть особисту безпеку Айзенгаверові і тому поручав Президентові обов'язково триматися первісного пляну відвідин в Японії. Тому — приходить до висновку американська преса — ця остання подорож Президента, принісши безумовно поважні користі, принесла водночас і поважну шкоду для престижу Америки та дала пропаґандивні арґументи Москві і Пейпінґові.

Міжнародна Комісія юристів оскаржує Пейпінґ у народовбивстві в Тибеті

Об'єднані Нації. — Міжнародна Комісія юристів, яка вправді не є міждержавною організацією, проте має визнання від Економічно-соціяльної Ради Об'єднан. Націй з осідком в Женеві, зладила на 200 сторінок машинопису звідомлення про поведення китайських комуністів в окупованому ними Тибеті. У тому звідомленні подається докладні дані про плянове й систематичне винищування буддизму в Тибеті. У зв'язку з цим китайські комуністи винищують цілі верстви тибетського населення, найтісніше пов'язані з буддистською релігією. У межах тих плянових заходів окупантські китайці вивозять масово дітей, або сиріт помордованих батьків, або просто насильно відірваних від батьків, щоб виховувати їх в комуністичному Китаї на новітніх яничарів. Міжнародна Комісія юристів складається виключно з адвокатів, суддів та професорів права. Її членами є виключно азійці й африканці, за вийнятком єдиного норвежця. Головою тієї Комісії є Пуршоттам Трікамдас, сеніор адвокатів при Найвищому Суді в Індії. Своє звідомлення про народовбивство, проводжене китайськими комуністами в Тибеті, та Комісія зладила на підставі студій великої скількости інформацій, зібраних однаково від втікачів із Тибету, як найкращих знавців тамошніх обставин.

Федерація Малі стала ще одною африканською державою

Декар. — О 12 год. вночі в минулу неділю на понеділок 20-го червня 1960 року — світляною ракетою оповіщено проголошення державної незалежности федерації Малі, недавньої французької колонії в Африці. Нова держава складається з країн Сенеґаль і Судан, — вона два і пів разів більша за Францію, але все її населення становить тільки 6 мільйонів муринів. — Столицею нової держави буде Дакар, столиця Сенеґалю. Прем'єр Подібо Кейта з Судану стане першим президентом Федерації Малі, а прем'єр Мамаду Дія з Сенеґалю — віцепрезидентом. Федерація Малі залишається надалі членом французької Спільноти, залежна найбільше від економічної і технічної допомоги збоку Франції. Совєти були одними з перших, що заявили визнання цієї нової африкансько-муринської держави.

В АМЕРИЦІ

● **21-го вересня** з порту Сан Франсіско відпливе американський „Корабель надії", на якому буде відповідний лікарський і медичний персонал із Вільямом Б. Волшом на чолі, щоб навчати південно-азійські країни способу модерного лікування. Уряд випозичив свій старий корабель „Конолейшен" на цю ціль, а все влаштування і видатки мають покрити з громадської жертвенності. Перший постій цього корабля буде в Індонезії.

● **Департамент рільництва** пропонує $1,500,000 на те, щоб винайти такі хемікалії, які не були б шкідливі для людського здоров'я, коли б їх вживати при рільничих культурах або при кормленні тварин.

● **Сенатор-демократ Джан** Джан Ф. Кеннеді, промовляючи на зборах стейтових делеґатів в Бостоні, Массачусетс, сказав, що „американці не повинні посадити віце-президента Ричарда М. Ніксона в те крісло в Білому Домі, в якому колись сиділи Вудро Вилсон, Ф. Д. Рузвелт і Гаррі С. Труман", і дозволити, щоб обличчя Ніксона віддзеркалювало обличчя ЗДА перед світом.

● **31-річний баптистський проповідник** Рассел Р. Бравн із Мавнт Плезант в Тексасі був відзначений як найкращий шофер 1960-го року, бо він проїхав вже 900,000 миль впродовж 14-ох років і не мав жадного випадку зі своїм тягаровим автом. Його відзначили як героя, бо він врятував 6-річного хлопця, який топився в багні, витягнувши його зі ставу та привернув йому життя при допомозі штучного віддихання.

● **Уряд Публічного Здоров'я** у Вашинґтоні повідомляє, що число занедужань на поліо починає збільшуватися одночасно з теплішою температурою але число захворінь є менше як в тому самому часі в 1959 і 159 роках.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Галя Гнатишин,** дружина канадійського сенатора українця Івана Гнатишина виїде в серпні ц. р. до Істанбулу в Туреччині, щоб узяти участь в Конґресі Міжнародної Ради Жінок. Пані Гнатишин виступатиме на Конґресі, як одна з восьми делеґаток Канади.

● **Відділ Українського Конґресового Комітету в Балтіморі** видав на прикінці 1959 року окрему брошурку англійською мовою п. н. „Ахіллева п'ята совєтсько-російської імперії" і в 1960 році два числа свого бюлетеню п. н. „Балтіморські Вісті УККА" з багатим матеріялом про діяльність Відділу

● **Загальні Збори Видавничої Спілки „Тризуб"** у Вінніпеґу відбулися дня 4 червня ц. р. Спілка видає часопис „Український Голос". У зборах взяло участь яких 30 осіб — уділовців. Після звітів і дискусії над ними обрано нову дирекцію, що її очолив д-р Павло Закус, як голова, і І. Г. Сирник, як секретар.

● **Михайло Зінь,** який одержав маґістерський диплом в Мишиґенському університеті і працює, як асистент в Асампшен університеті на відділі торговельної адміністрації, одержав згідно з повідомленням часопису „Віндсор Дейлі Стар", першу стипендію Канадійської Ради для досліду цін продукції в комуністичній економіці. До вересня ц. р. він студіюватиме в Колумбійському університеті.

У СВІТІ

● **Кол. прем'єр Ливану** Самі Сольг програв у виборах до ливанського парляменту у користь свого суперника, мусульманського екстреміста. У Ливані парляментарні вибори переводяться трьома етапами. Останній етап відбудеться між 26-го червня і 3 липня і щойно тоді виявиться обличчя нового парляменту. У Ливані, який ще два роки тому був тереном громадянської війни, вибори проходять дуже спокійно.

● **Закордонні туристи в Совєтах** зможуть цього літа винаймати авта. Правда, це буде можливо тільки в двох містах — у Москві і Ленінграді. Єдина марка авт до винайму — „Волґа". Таке винайцмлене авто на 3 до 7 днів коштуватиме по 5 долярів денно, а з шофером (на службі міліції) 14 дол. денно. Туристи дістануть мапи, на яких визначені шляхи, по яких не вільно їхати — з забороною свободи рухів всіми іншими шляхами. Найдовша тура веде з Москви до Ялти на Криму. Можна буде теж їхати до Ужгороду, тільки ще не відомо, яким шляхом.

● **У Лондоні,** у славетному Музеї віскових фіґур мадам Тіссо, хтось вкрав в минулу п'ятницю воскову фіґуру чоловіка княжни Марґарити, Антоні Армстронґа Джонса, якраз в той день, коли той вертався з пошлюбної подорожі з княжною Марґаритою до Лондону. Злодієві вдалося винести фіґуру з музею, але з невідомих причин він залишив її в недалекій телефонічній будці. Мадам Тіссо доповнює свій музей щораз новими фіґурами, як тільки хтось стане англійською чи міжнародною популярною особою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Замітна співзвучність

Російські еміґранти можуть часом різнитися у своїх поглядах на різні справи, але вони однозгідні, як іде про оборону єдинонеділимського рабства і поневолення. Що більше, в цьому вони замітно одностайні з теперішніми червоними володарями російської рабовласницької імперії.

Клясичним прикладом тієї однозгідности може послужити виступ Г. Чеботарйова, професора Принстонського університету, і його акція проти „Тижня Поневолених Націй". Дещо з цих виступів проф. Чеботарйова, зокрема його лист в „Ню Йорк Таймсі", уже відомі ширшому загалові. Тепер цей же професор у двох статтях в „Новому Русскому Слові": „Поневолені народи Лева Добрянського" в числі з 8-го червня і „Про торгівців ненавистю" в числі з 17-го червня ц. р., подає не тільки деякі дальші інформації про свою персональну акцію проти „Тижня Поневолених Націй", але й малощо не дослівно повторює проти цього Тижня ті арґументи, що їх ми вже чули від ... Хрущова. Співзвучність направду подивугідна і на неї хочеться зокрема звернути увагу.

Перша із згаданих статтей проф. Чеботарйова скерована, як це вже видно з її заголовку, проти голови УККомітету проф. Лева Добрянського і його ролі у схваленні Конґресом та проголошенні Президентом „Тижня Поневолених Націй", як і проти самого цього Тижня. Пишучи про проф. Добрянського, проф. Чеботарйов у першу чергу вияснює, що „сто уніят галіцінського происхождения". Також характеристика директора спеціяльних проєктів „завідуваного єзуїтським орденом Канізіюс коледжу" Едварда О'Коннора, що виступив в „Ню Йорк Таймсі" в обороні „Тижня Поневолених Націй" проти виводів проф. Чеботарйова, подана під тим самим знаком ненависти і боротьби проти „Риму", що поруч Америки домінує в совєтській пропаґанді.

Проф. Чеботарйов веде, як виходить із його власних інформацій, справжній хрестоносний похід проти „Тижня Поневолених Націй". Він пише статті до преси, висилає листи до законодавців, інтервеньює, домагається спеціяльного розслідування „дезінформаційної" акції проф. Добрянського у Вашинґтоні та закликає всіх і вся до походу проти „розчленителів" московської імперії.

На всю цю акцію проф. Чеботарйова кидає відповідне світло його ж таки інформація і твердження. Її треба зацитувати, бо вона найбільш багатомовна. Проф. Чеботарйов пише:

„Основні думки „Поневолених Націй" Добрянського суперечать совєтській дійсності. Минулого літа довелось мені відвідати Совєтський Союз в складі офіціяльної інженерської делеґації З'єдинених Держав, назначеної Національною Академією Наук у Вашинґтоні. Я провів декілька днів в Києві, який я знав в 1917 - 1918 роках. У порівнянні з тим часом багато змінилось, всі назви вулиць тепер тільки в українській мові; більшість ґазет друкується по-українськи; нижче середнє і частина вищого навчання провадиться в українській мові. Місцеве радіо і телевізія також були по-українськи. Таке саме положення і в інших республіках СССР. Тому просто не годиться говорити про якісь там „народовбивства", „русифікацію" і т. д., як то часто роблять розчленителі ..."

Справа ясна. Саме минулого літа як проф. Чеботарйову „довелося відвідати" Совєтський Союз, був схвалений і проголошений в Америці „Тиждень Поневолених Націй" і саме тоді в подібний спосіб намагався викпити цей Тиждень Поневолених Націй Хрущов, запитуючи, під час відвідин віце - президента Ніксона, совєтських робітників, чи з них хто почувається поневоленим. Співзвучність білих і червоних єдинонеділимців справді замітна, як у їхній люті на проголошений в Америці „Тиждень Поневолених Націй", так і в арґументації проти нього.

У тіні Москви

Подорож президента Айзенгавера по тихо- океанському обширі та зв'язані з нею драматичні події в Японії і демонстраційне бомбардування Квімою ще більше зактуалізували в міжнародній публічній опінії проблему комуністичної загрози. Один із найстарших і найкращих знавців цієї проблеми і, зокрема, далекосхідніх відносин — маршал Чіянґ Кай-шек — присвятив цій справі свою промову на бенкеті, що його видав у Тайпеї у честь достойного американського гостя. Чіянґ Кай-шек твердить, що диспозиційним центром для міжнародної комуністичної конспірації все ще є тільки Москва, а Пейпінґ — це сателіт Москви і головне знаряддя її волі. У тому самому часі, коли надбережні китайські батерії були сповиті димом сальв, вистрелюваних в сторону Квімою, Чіянґ Кай-шек все-ж не визнавав комуно - китайської сили за таку, якої не можна б зламати і знищити. Але він вказував на конечність підтримування свободолюбних течій у світі; він пригадав збуту теперешньою американською політикою і пропаґандою кампанію за визволення поярмлених комуністами народів, що її проповідував сам Д. Д. Айзенгавер у своїй передвиборчій акції у 1952 році. Чіянґ Кай-шек правильно твердить, що найпершою ціллю визвольної антикомуністичної політики повинно бути знищення залізної заслони.

Від років ведеться на Заході дискусія на тему взаємовідносин між Москвою і Пейпінґом. Нема сумніву, що із зростом сили комуністичного Китаю він дістає теж впливовіший голос у вирішуванні ґльобальної комуністичної політики і стратегії. І може дійсно колись, в далекій будуччині, прийде до явного конфлікту між Москвою і Пейпінґом, коли Пейпінґ буде впоминатися за монгольські племена, підбиті під високу руку московських володарів. Покищо ставка на такий конфлікт — досить наївна. Так само безвідповідальні поради, щоб прийняти комуністичний Китай до Об'єднаних Націй та щоб допустити китайських комуністів до всіх міжнародних з'їздів і конференцій, бо тоді, — мовляв, — вони станутъ цивілізуватись, стосовуватись до добрих міжнародних обичаїв за чартером ОН. Арґумент, що треба рахуватись з дійсною владою, що її виконують китайські комуністи над 600 мільйонами китайського народу, є насправді виправдуванням доконаних фактів імперіялістичної аґресії і насильних підбоїв. Коли б прийняти цю тезу, то треба би настіж відкрити двері кожному міжнародному розбишацву.

Мільйонові маси, що вийшли назустріч Айзенгаверові на Тайвані і в Південній Кореї, доказували єдину надію, що її поярмлені народи покладають на поміч Америки в їхній боротьбі за волю. Водночас комуністичні заворушення в Японії і комуно-китайські стріли проти Квімою перестерігали проти м'якости, поступливости і слабости супроти комуністів. Пейпінґ — небезпечний для миру на Далекому Сході. Але провал большевицького диспозиційного центру в Москві був би наче автоматично кінцем комуністичної влади в Китаї, зненавидженої мільйонами китайців.

Церковники в обороні шпигунів

Справа комуністичних впливів у деяких протестантських церковних колах і їхньої підтримки для різних прокомуністичних і просовєтських акцій і почині в тривожить уже від довшого часу відповідальні кола американського громадянства. Починають цікавитися нею вже й деякі конґресові комісії, побоюючися, що у багатьох випадках деякі з американських церковників свідомо або несвідомо підтримують і матеріяльно і морально підривну комуністичну роботу у З'єдинених Державах Америки.

Останім часом кілька соток американських пасторів приєдналося до акції започаткованої церковною організацією „Коммюніті Черч" в користь безпідставно, мовляв, засудженого на 30 років в'язниці за шпигунство в користь Совєтського Союзу і за зраду американських оборонних таємниць „науковця" Мортона Собелла. Ув'язнено його і суджено в 1953 році разом із страченим за шпигунство і за видання Совєтам атомових таємниць ЗДА Джуліюсом й Ітел Розенберґами, Ґаррі Ґолдом і Дейвідом Ґрінґлессом. Під час процесу свідки ствердили, що Собелл, працюючи в час другої світової війни в одній з установ американської воєнної фльоти, пробував їх звербувати до шпигунської сітки Розенберґів.

На оборону цього Собелла і за його звільнення з в'язниці, де він має перебути ще 20 років, зорганізовано цілий великий апарат. Майже тисячу пасторів підписало в цій справі відповідні петиції до судів й уряду ЗДА. Каліфорнійська „Демократична Рада" відбула в користь Собелла протестаційне зібрання з участю понад 3,000 осіб. Церковна організація „Коммюніті Черч" влаштувала в Ню Йорку 24-го травня ц. р. зібрання з участю яких 600 осіб, на якому виступала не тільки дружина Собелла, але й цілий ряд американських видатних діячів, здебільша пасторів, публіцистів і навіть конґресменів, які на різні лади доводили, що Мортон Собелл невинний, а якщо й винний, то несправедливо покараний надто високим виміром часу перебування у в'язниці. Після цього зібрання вміщено в щоденнику „Ню Йорк Таймс" з дня 20-го червня ц. р., велике півсторінкове оголошення із з'ясуванням цілої справи і відповідними закликами, що його плачено буцімто із пожертв, складених учасниками зібрання, зокрема якимось Говардом Райдестом з Берґену Н. Дж., пастором і лідером „Етичного товариства", який жертвував на ту ціль сам один 965 долярів.

Звичайно не можна мати нічого проти того, щоб добиватися справедливости для осіб засуджених здогадно несправедливо. Але ж в усій цій акції вражає те, що „ліві" американські церковники організують більшість своїх оборонних акцій в користь комуністів або комуністичних шпигунів. Не було досі випадку, щоб усякі „Коммюніті Черч" і зв'язані з ними пастори виступили на захист чи хочби з моральною підтримкою церковних діячів, в тому і протестантських, переслідуваних і суджених совєтським й іншими комуністичними режимами. В обороні засудженого вже втретє на каторжні роботи українського католицького Митрополита Йосифа Сліпого вони не озвалися ні словом, як виходить, не тільки тому, що він католицький архиєпископ, але тому, що таких акцій, як можна здогадуватися, не „повелєвають" з Москви.

Іван Верб'яний

„МУДРИЙ ПОЛЯК ПО ШКОДІ"

У Стівенс Пойнті, в Вісконсіні, польська газета „Гвязда Полярна" вмістила 30-го квітня ц. р. статтю Ц. Ґашинського п. н. „Признаю рацію Мицельському".

Із статті Ц. Ґашинського виходить, що в газеті „Гвязда Полярна" ведеться вже довший час виміна думок на тему польсько-українських відносин, і що в тій дискусії перший голос забирав Мєрошевський, йому відповідав Мицельський, а Мицельському відповідає Ґашинський.

Думки Ґашинського і його попередника в дискусії п. Мицельського такі, що варто познайомитись із ними.

Згідно з думкою Ц. Ґашинського, німецький „дранґ нах остен" і „польське пертя на схід" — це ті самі дві ідентичні політичні експансії, і не знати, котра з них була для другої зразком. Називати землі на схід від ріки Буг польськими, це те саме, що називати Познанщину німецькою провінцією.

Як заглянути до історії, то навіть за короля Болеслава Хороброго ці землі були „руські" і завжди такими лишилися. Змінилися маґнати і частина міського населення, але стрижінь населення лишився „руський".

До втрати тих земель найбільше причинилася польська політика від 1918 до 1960 року. Передусім Польща не повинна була ділити „руских земель" (українських і білоруських) з Росією.

У польських школах учили на лекціях історії, що поляки зреклися великодушно земель положених на схід від лінії Збруча, що їх в Ризі запропонувала Росія як жертву Польщі.

Після розгрому большевиків під Варшавою Польща могла зайняти Білорусь по Березину і Україну по Дніпро, але не на те, щоб з них зробити польські воєвідства, а на те, щоб утворити федерацію на зразок Канади чи ЗДА.

Тимчасом на теренах, влучених до Польщі на основіризького трактату, діялося таке:

1) Задержано великі земельні мастки (переважно польські) при рівночаснім великім голоді на землю тубільного населення (само собою українського). Там жили беземельні маси, що не мали засобів до життя, бо не було заробітків у країні без промислу. Земельна реформа була життьовою конечністю.

2) Військове й цивільне осадництво форсовано на прикордонних теренах. Не було різниці між польським і німецьким осадництвом. Місцеве українське населення ставилося до польських осадників так, як поляки до німців-осадників на Познанщині. Пацифікація 1936-го року (п. Ґашинський помиляється — пацифікація була в 1930 році) вкрила Польщу „славою".

3) Моральний натиск, говорячи чемно — на польонізацію тих теренів викликував тим більший антагонізм. Державною мовою в установах, школах була польська мова.

4) На тих теренах створено напіввійськову організацію „Стжелєц", що до неї могли належати тільки поляки. Ця організація мала ту мету, що й гітлерівське „Гітлєрюґенд", або російський Комсомол. Її поведінка була така сама.

Поляки нарікають, що Черчилл їх зрадив, бо віддав пів Польщі Росії й „ми колишні жителі кресів, не мали куди вертатись". Згідно з книжкою Чарнишевіча „Віцік Живіца" те саме сталося з білорусинами по 1920 році — але вони не клали нікого.

Хто кричить тепер найбільше за „Східніми Кресами"? Ті, що мали там великі мастки й дешеву робочу силу. Нікого з тих панків не боліла голова, як живе нарід по селах. Вони не хотіли бачити тих курних хиж - хатин, що в них тиснулася ціла родина із усім своїм майном, завошивлені, голодні діти, що весною примирали голодом.

Після останньої війни втікали німці на Захід, але й поляки втікали із „Східніх кресів". Із колишніх осадників не залишилось ні одного. А як якісь і залишились, то хіба ті, що сиділи на своїх 12-стопових ділянках (дзялках).

Отже нинішні здогади, що Польща вернеться на ці терени — дійсно роззброюючі. Таж у міжвоєннім періоді Польща не мала ні одного сусіда, що з ним була б на „ти". Німеччина й Росія — це старі вороги Польщі. З маленькою Литвою, що в ній тисячі польських робітників знаходили працю — поляки дерли коти. Те саме було з Чехо-Словаччиною. З українцями поляки не могли дійти до злагоди. Навіть білорусинам, що були прихильні до Польщі, поляки наступали на мозолі. Читаючи спогади Черчілла чи американські шкільні підручники, бачимо, що Польщу мають за напівдику країну, кажучи дипломатично — не готову ще до самостійности, а вже що й говорити про співпрацю з іншими народами.

Поляки борються хоробро за „нашу й вашу волю". За ту „вашу" — це значить за тих далеких сусідів як Англія, Франція, Італія, але тих близьких якось не хочуть визволити.

Звинувши всі ті нитки в клубок — каже Ц. Ґашинський — хай поляки закинуть падькання за „Східніми кресами", а замість того докладають усіх зусиль, щоб Польща могла жити й розвиватися в нинішніх границях, що є ще найбільше польські.

Ц. Ґашинські і його попередники - однодумці Мєрошевський і Мицельский мають — треба признати — відвагу кинути перед своє суспільство гірку голу правду, що є серед них дуже непопулярна. Але треба сумніватись, чи загал польської еміґрації прозріє і зрозуміє, що вже не приверне собі „Східніх кресів", а злагода з Україною — єдиний порятунок для Польщі.

Відрадним явищем є те, що між поляками підносяться здорові голоси поладнання польсько - українських взаємин. Ліпше пізно, як ніколи.

ВЕСЕЛІ ЛИСТИ

Хитрість тут
невинна і проста,
В добрім слові —
сила вироста:
Коли друг ваш
у розлуці хворий,
Напишіть йому
веселого листа!
Лист отой —
голубка золота
Знайде дім,
де туга й... самота...
Я в сльозах писав
слова веселі:
Тішив друга
радістю листа

ТЕРЕНЬ МАСЕНКО

НА ТЕМИ ДНЯ

ЖІНКИ І ВИБОРИ

40 років тому 27 мільйонів американських жінок здобули виборчі права, але у виборах того ж року тільки одна четвертина з тих жінок, які мали право голосувати, взяла участь у президентських виборах. Цього року ситуація змінилася на 180 ступнів, бо передбачають, що число виборців - жінок буде на два мільйони більше від чоловічих, а коли б усі жінки скористали зі своїх виборчих прав, то те число було б ще більше, бо вони становлять 51.5% всіх виборців. Це значить, що їх є на 3;283,000 більше як чоловіків.

Професор психології і політичних наук Філіп К. Гастінґс, який є одночасно директором дослідного центру публічної опінії при Вільямс коледжі, старається подати характеристику жіночих виборців та робить висновки з того, коли б жінки пішли масово до виборів.

Він гадає, що жінки в загальному менше цікавляться політикою і громадськими справами, як їхні чоловіки, але одночасно підтверджує факт, що вони щораз численніше йдуть до виборів і деколи вирішують, хто має бути президентом країни.

Жінки не цікавляться політичною чи економічною програмою кандидатів, а більше дивляться на саму особу того, хто до них звертається за голосами. Опитування виявили, що жінки дивляться на вік кандидата (щоб не був занадто старий), його освіту (висока освіта в коледжі або університеті), його родинний стан та релігійні зацікавлення, характер та інтеліґенцію, особисту гідність і значення в громаді. Можна б сказати, що жінки діють тут так само, як при виборі своїх чоловіків перед одруженням.

Вони не йдуть за чоловіками, але діють самостійно і голосують на того кандидата, який їм, а не їхнім чоловікам, подобається. Жінки не люблять політичних провідників, бо вважають, що вони, як „політикани", зробили собі з політики професію і не все діють для добра загалу.

Жінки - виборці цікавляться менше проблемами закордонної політики, хоч вони більше бояться війни, як їхні чоловіки. Вони є консервативніші від чоловіків, і тому вони, звичайно, більше сприяють республіканській партії як демократичній, бо уважають республіканців за консерватистів. Одна жінка заявила: „Я почуваюся безпечнішою з республіканцями при владі, бо я ніколи не знаю, що зроблять демократи".

Вже в 1936 році 40% жінок голосувало за республіканським кандидатом на президента Алфом Ландоном, і від того часу той відсоток збільшується, а в 1956 році 3 жінки на кожні 5 голосували на Айзенгавера. Теперішні опитування виявляють, що жінки на 4% більше як чоловіки є республіканками.

Гастінґс гадає, що більша участь жінок у виборах спричинить такі зміни в політичному житті країни: зменшення впливу політичних клік; обидві партії вистерігатимуться занадто підкреслювати свій „інтернаціоналізм"; більше жінок увійде до Конґресу; консерватизм жінок гамуватиме лібералізм республіканців і скріплятиме консерватизм демократів.

Д-р Любомир О. Ортинський

ГРУПА ПІВДЕНЬ Т. ЗВ. „РОЛЯНД"

(З доповіді на Конференції Ген. Секретаріяту УГВР і „Прологу", присвяченій історії української зовнішньої політики, 5-го травня 1960 року в Ню Йорку.)

(2)

Отже, коли остаточно прийшло рішення про створення військового відділу, підготовча праця для рекрутації практично була закінчена, ми диспонували добре зорганізованою сіткою в терені, добре наладнаним зв'язком з нашими клітинами, і тому могли відразу приступити до виконання рекрутаційного завдання.

На підставі статистичних даних, здобутих шляхом згаданої вище організаційної підготови і сеґреґації на терені Австрії, ми диспонували кругло 1,200 готовими і здатними до військової служби українцями. Тим часом нумерус клявзус для „Роляндa" виносив максимальне число — спершу 300, а згодом його підвищено до 450. І тут відразу постала поважна трудність. Треба було обмежити число кандидатів в кожній клітині і покликати, практично, тільки одну третю добровольців, власне вибрати з них найкращий елемент. Це було не легке завдання. У випадку нової української еміґрації в Австрії, а зокрема, коли йшло про членів і симпатиків ОУН то про виселектуваних з-поміж полонених — були це молоді люди, віком 20 - 25 років. У переважаючій більшості галицький елемент з малим відсотком синів еміґрантів з Великої України і волиняків, переважно колишніх полонених; цей елемент відзначався великим патріотизмом і жертвенністю. Ці люди працювали по австрійських фабриках, майстернях і в сільському господарстві і, хоча їхні життьові умовини в той час були непогані, а деколи й добрі, а трактування — людське, вони жили одним бажанням — якнайскорше включитися в безпосередню боротьбу за українське визволення, повернутись в Україну і там працювати для добра свого народу. Кращого, беззастережно справі відданого елементу годі було собі в наших умовах уявити. Їх дисциплінованість, жертвенність організаційний послух були зразкові. Для них творення нашого військового відділу було сповненням їх мрій і прямим шляхом їх реалізації. Тому, коли почався набір до відділу і майже дві третини треба було, як нам тоді здавалось хвилево виелемінувати від першого включення в частину, багато з них не всилі були погодитись з цим фактом, самотужки приїжджали до рекрутаційного приміщення і дослівно зі слезами на очах просили, щоб їх не поминути. Але наші можливості були обмежені, і багато з них мусіли вертатись на місця своєї праці.

Як я вже згадував, творення нашої військової частини переводилось на підставі договорення з військовими чинниками і без порозуміння з урядом. Може, сьогодні тому, хто не переживав тих подій, тяжко це зрозуміти — але так воно було. Творення нашої частини, зокрема її перший етап, відбувалось законспіровано, і щойно десь від кінця травня рекрутація стала відомою ширшому гуртові. На першому організаційному етапі ми старалися, щоб люди на місцях під різними приводами звільнялися з праці і зникали з місць свого побуту. А коли людина опинялася в нашому таборі коло Вінер Нойштадту, вона вже переходила під опіку війська, і адміністраційна влада не мала до неї доступу. Коли ж, одначе, число таких „зникнень", зокрема в таборах, збільшилось, адміністрація таборів загострила контролю. В кількох випадках, наприклад у Зальцбурзі і Верфені коло Зальцбурґу, довелося людям втікати з табору вночі і збиратися на призначеному місці в лісі, звідкіля їх забрали військові авта. Десь у половині травня цією акцією зацікавилось Ґестапо. Але в тому часі вистачило ще вияснень військових чинників, а передвоєнна атмосфера давала їм змогу закритись військовою таємницею. Ґестапо мусіло обмежитися кількома переслуханнями і заложити картотеку підозрілих, передусім організаторів. Згодом, уже після арештувань 15-го вересня, арештованим роблено закид в нелеґальній протидержавній діяльності. Відклик на те, що наша акція була узгіднена з військом, не дуже помагав, бо, як казав мені на переслуханні керівник Ґестапа для українських справ — військо теж поступало без відома уряду і мішалось в політику.

Переважна більшість змобілізованих до відділу „Роляндa" були членами або симпатиками ОУН, а приблизно 25% становили непартійні. Організатори „Роляндa" розцінювали творення відділів при німецькій армії як експеримент, усвідомлювали собі ті труднощі, які могли постати в майбутньому по лінії взаємовідносин з німцями, і тому хотіли мати в цій експерементальній частині дисциплінований елемент, який за всяких умов в першу чергу слухатиме наказів українського керівництва.

Творення українського відділу при німецькому війську, після того, як воно стало відомим ширшому загалові, зелектризувало українську віденську громаду, і до нашої станиці почали зголошуватися, на другому, вже явному етапі організації відділу, громадяни і студенти, які не лише не були членами нашої політичної організації, але й самі її ще недавно поборювали. Рішальним моментом для тих людей було щире бажання включитися в активну боротьбу за українське визволення. Дехто з тих зголошених був включений до частини і відбув з нею її одисею.

Понад п'ятьсот людей вступили до „Роляндa" і більшість з них перейшла в ньому вишкіл. Коло 280 відбуло марш в Україну. Яких 15% стану „Роляндa" становили студенти з Відня і Ґрацу.

Вишколом прийнятих до куреня добровольців зайнявся кадр на чолі з майором Євгеном Побігущим, професійним польським старшиною, що під кінець 1940 року був звільнений з німецького полону. Спрямований з Берліну до нашої станиці у Відні, він почав від другої половини березня 1941 року вишкіл спеціяльної групи, зложеної з 15 людей, переважно колишніх військовиків. Цей вишкіл був зорганізований керівництвом ОУН без порозуміння з німцями, він підготовив малий кадр, який став дуже помічним, коли почалося організування відділу і вишкіл.

Євген Вертипорох

НТШ У КАНАДІ
З ДІЯЛЬНОСТИ У 1959 РОЦІ

(2)

Членство

В Науковому Товаристві ім. Шевченка маємо три категорії членів: дійсних, звичайних і членів прихильників. До Канадійського НТШ належить 16 дійсних членів з усіх трьох Секцій. Вони живуть: В Торонті — 2; в Оттаві — 2; в Монтреалі — 1; у Вінніпеґу — 2 в Саскатуні — 2; в Едмонтоні — 2; у Ванкувері — 1; у Волфін — 1; До К НТШ належить на власне бажання, проф. Євген Онацький з Буенос Айресу, Арґентина.

Дійсні члени по Секціям поділяються так: 1) Філологічна Секція (осідок Дирекції в Ню Йорку) — 6;) Філософічно - Історична Секція (осідок Дирекції в Мюнхені) — 4. 3) Математично, Природописно - Лікарська Секція (осідок Дирекції в Ню Йорку) — 6.

Поміж дійсними членами маємо двох чужинців: проф. д-ра Ватсона Кірконелла і проф. д-ра Джорджа Сімпсона. Дійсний член НТШ професор д-р Ярослав Рудницький не належить до К НТШ, а до Філологічної Секції НТШ.

Звичайні члени живуть: в Торонті і околиці — 52; в Гамілтоні — 2 в Ошаві — 1; в Оттаві — 6; в Ню Маркет — 1; в Єнкестер — 1; в Сарнії — 1; в Елліот Лейк — 1; в Вінніпеґу — 8 у Вайтлов — 1; В Едмонтоні враз з Форт Саскачеван — 32; в Ванкувері — 2. Часово перебуває в ЗДА — 5. В Каракасі, Венесуеля перебуває — 1 (інж. Антін Король). Членів прихильників є 6. З них в Торонті живе — 3; в Гамілтоні — 2; у Веґривіл — 1. Разом К НТШ начислює 16 дійсних 118 звичайних і 6 членів-прихильників.

Осередки Канадійського НТШ

З огляду на великі простори Канади, а тим самим з огляду на труднощі, з якими звязані особисті поїздки членів НТШ на Наукові Конференції чи Сесії, як теж для пожвавлення праці поодиноких членів, що живуть у містах, віддалених від Торонта, а вкінці для зміцнення і пожвавлення праці К НТШ постали Осередки К НТШ в Едмонтоні і Оттаві. В пляні є заснування Осередків в Монтреалі і Вінніпеґу.

Осередки, звані в ЗДА Осередками праці, працюють на основі правильника, зложеного і схваленого Управою К НТШ. Членами Осередку можуть бути члени Т-ва, що живуть в місці осідку Управи Осередку або в його околиці. Управа К НТШ незвичайно заінтересована в тому, щоб Осередки працювали якнайбільш інтенсивно. На організаційні витрати К НТШ відступає 50% членських внесків членів, що належать до Осередку.

Осередок НТШ в Едмонтоні

Осередок в Едмонтоні постав 3-го грудня 1955 року за ініціятивою бл. п. д-ра Івана Німчука, першого його голови. 21-го лютого 1959 року відбуто в УНДомі в Едмонтоні чергові Загальні Збори, на яких вибрано Управу Осередку з дворічною каденцією в такому складі: Почесний Голова — о. мітрат проф. д-р Василь Лаба; голова — інж. Володимир Мацьків; заст. голови — проф. Богдан Боцюрків; секретар — мґр. Олександер Масляник; скарбник — інж. Василь Купда. Члени Управи: проф. д-р Орест Старчук. Контр Комісія: голова — проф. Юліян Буцманюк, члени: д-р Микола Залеський і д-р Антін Мартинюк.

Осередок в Оттаві

Постав 30-го вересня 1957 року. На Основуючих Загальних Зборах вибрано таку Управу: голова — проф. д-р Володимир Кисілевський; заст. гол. — д-р Іван Тесля; секретар — д-р Богдан Казимира, а по його виїзді до Реґіна, Саск. інж Зенон Янківський; скарбник — інж. Зенон Янківський. Контр. Ком.: проф. д-р Ярослав Пастернак.

Осередок в Едмонтоні начисляє 2 дійсних, 34 звичайних і 1 члена прихильника.

Осередок в Оттаві має 2 дійсних і 4 звичайних членів.

Д. Берес

НАУКОВИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

(Десятилітній Ювілей Українського Лікарського Товариства в Америці)

Для відзначення 10-ліття Українського Лікарського Товариства в Америці відбувся в днях 28 і 29 травня в готелі Лорд-Сімко в Торонті. Онтаріо, Науковий З'їзд Українських Лікарів Америки і Канади. Скромні приміщення готелю ледви могли помістити 150 членів Т-ва (лікарів, дентистів і фармацевтів), їх родини і понад 500 осіб — представників українського громадянства Торонта. З'їзд мав великий успіх і викликав широкий відгомін в українській і англомовній американській і канадійській пресі. Програму першого дня накрутила на звукову стяжку Канадійська Радіова Корпорація, а деякі цікавіші епізоди зфільмовано. З'їзд мав не тільки професійно-лікарську важливість, але й велике українсько-суспільне значення, й тому хочемо читачам представити докладніший перебіг З'їзду.

Такі з'їзди відбувалися вже від 1950 року, себто від заснования УЛТА, як частина щорічних Загальних Зборів. чи З'їздів Делеґатів Відділів Т-ва. Тому, що у 1955 році ухвалено скликувати Заг. Збори що два роки, не було вже на них місця на наукові реферати. У червні 1956 р. влаштовано в Клівленд. Огайо, вперше окремий Науковий З'їзд Українських Лікарів Америки і Канади, який був успішною імпрезою. Ще кращий успіх під організаційним, науковим і товариським оглядом мав слідуючий три-денний Лікарський Науковий З'їзд у Шикаґо, у травні-червні 1958 року, де видано цікавий змістом і вартісний історичним матеріялом Лікарський Альманах на 116 сторінок друку під редакцією д-ра Томи Лапичака і Колеґії. Третбій з черги, це З'їзд в Торонто, який спільним зусиллям зорганізувала Головна Управа УЛТА і місцевий Відділ Т-ва Українське Медичне Товариство в Канаді, покликаючи для цієї цілі окремий Комітет у складі: — д-р Степан Кучменда, д-р Петро Глібович, д-р Матей Гута і мґр. Омелян Хабурський.

Д-р Богдан Макарушка, діючий голова УЛТА, торкнувся справи громадської постави українського лікарського світу. Він сказав, що не зважаючи на всі збірні й особисті громадські акції українських зорганізованих лікарів, зачасто зустрічаємось із закидами, що українські лікарі беруть за малу участь у громадському житті. В кожному громадському житті є справи, акції і організації різних величин і різної громадської важливости. Українські лікарі, які звикли з живчика людини вичувати стан її здоров'я і її потреби, вміють теж з живчика своєї суспільности вичути важливість різних акцій та організацій і їх необхідність для здоров'я тієї суспільности. Там де допомога і громадська активність лікарів є потрібна, там ви їх всюди побачите, а не побачите їх там, де є тільки крикливе і галасливе політиканство. Одночасно він закликав українських лікарів бути відпорними й боротися проти некорисного впливу матеріялістичного світогляду, що починає розвиватися на теренах нашого нового поселення.

Слідуючу доповідь мав основоположник і перший голова Українського Лікарського Т-ва в Америці, редактор „Лікарського Вісника" д-р Роман Осінчук. Він говорив про ідеали й традиції українських лікарів на Рідних Землях, воєнну хуртовину, еміграцію, про політично-суспільні передумови й ідеологічно-практичні причини заснования УЛТА, цілі Т-ва і завдання на будуче. Провідною думкою його доповіді були слова: — „Ми не можемо йти без громади, ми завжди з громадою були і будемо".

Головну доповідь мав д-р Ростислав Сочинський, новообраний голова Т-ва про 10-ліття існування УЛТА. Він подав образ найважливіших подій та етапів розвитку Т-ва, говорив про ріст і розбудову Т-ва і його Відділів. Крім внутрішньої діяльности членів Т-ва влаштовування науково-товариських імпрез, видавання Лікарського Вісника, особисті професійні успіхи, тощо, він змалював суспільно-громадську активність Головної Управи Т-ва, Управ Відділів і окремих лікарів, їх участь у різних українських наукових і громадських інституціях і їх широку жертвенність для українського суспільства. Перечисливши деякі недотягнення і невикористані можливості, він представив ті завдання, які чекають Т-во у майбутньому і завізвав членів Т-ва до більшої активности, а тих, що ще досі стоять осторонь від Т-ва, вступити в його ряди.

Описуючи коротку історію кожного Відділу, доповідач поставив на окреме місце Українське Медичне Т-во в Канаді, яке постало три роки тому як Торонтський Відділ УЛТА, але в останньому часі виявляє тенденції діяти, як окреме Т-во. Хоч усі розсудні арґументи промовляють за тим, що організаційна неподільність канадійського Товариства УЛТА принесе користь обом т-вам, д-р Сочинський заявив, що коли б навіть внаслідок думки більшости рішення на відокремлення таки наступило, Головна Управа до такого факту поставиться з респектом і буде співпрацювати зукраїнськими лікарями Канади.

На закінчення ювілейної частини д-р Богдан Макарушка вручив почесні грамоти слідуючим особам:

Д-рові Романові Осінчукові, „невтомному організаторові українського лікарського життя на Рідних Землях, ініціяторові і довголітньому голові УЛТА, основоположникові і редакторові Лікарського Вісника, за його жертвенну працю для добра Товариства".

Д-рові Мирославові Сіминовичеві, „визначному лікареві-громадянинові і піонерові українського життя в Америці, за його заслуги для розвитку Відділу УЛТА в Шикаґо".

Д-рові Григорієві Шиманському, першому голові Відділу УЛТА в Торонті, за „заслуги в організації українських лікарів Канади".

Д-рові Леонтієві Максимонькові бувшому голові Укр. Лікарського Т-ва у Львові, за „заслуги організації українських лікарів Канади".

Після того д-р Макарушка відчитав список відзначених заслужених членів Т-ва по Відділах (альфабетично):

Боффало, Ню Йорк, д-ри Юрій Маковський, Евген Стецьків.

Дітройт, Миш., д-ри Павло Джуль, Іван Дутко, Софія Парфанович і Дмитро Ткачук.

Клівленд, Огайо, д-ри: Борис Андрієвський, Микола Дейчаківський, Микола Грушкевич, Мирослав Комарянський, Витовт Левицький, Мирослав Орловський, Теодор Решетило і Дмитро Фаріон.

Метрополія Ню Йорк, д-ри: Володимир Білозор, Юрій Кушнір, Богдан Панчук, Волтер Петришин, Богдан Олесницький, Ростислав Сочинський і Адам Якимів.

Рочестер, Ню Йорк, д-ри Михайло Логаза і Осип Тимочко.

Филаделфія, Па., д-р Микола Корнилів (помер).

Балтімор, Мериленд, д-р Ярослав Хмілевський.

Шикаґо, Ілл., д-ри: Тома Воробець, Юрій Городиловський, Роман Гаванський, Анастарій Горчинський, Степан Дмоховський (помер), Іван Козій, Тома Лапичак, Петро Моцюк і Василь Стефурак.

Північна Дакота (поза Відділами), д-р Антін Жуковський.

Предсідник З'їзду привітав також присутнього на залі найстаршого віком (83 роки) практикуючого лікаря-українця д-ра Степана Сухованченка з Рочестер, Н. Й.

Наукова частина З'їзду почалась того ж дня після спільного обіду учасників і їх родин.

Першу наукову доповідь мав д-р Гордон Никифорук, професор дентистики Торонтського уніерситету на тему „Публічне здоров'я і значення дентистики". Із слідуючою доповідю виступив д-р М. Огризло, професор Торонтського університету, який говорив про „Клінічне значення білкових змін у крові". Першу частину наукової конференції, яка закінчилася в суботу, провадив д-р Р. Цурковський.

Того ж дня о 6-ій годині вечора відбувся бенкет, у якому взяло участь 400 осіб. Товстмайстрами були д-ри Б. Олесницький і Я. Березовський. На бенкеті промовцями були: Кир Ісидор Борецький, єпископ Східньої Єпархії Української Католицької церкви в Канаді, який провів молитту, о. Легеняк, який відчитав привіт від Преосв. Михаїла, Архиєпископа Української Греко - Православної Церкви Канади, і молитвою закінчив бенкет; Михайло Стар, — міністер праці федерального уряду Канади, д-р Іван Кучерепа, член федерального парляменту Канади, сенатор Василь Вал, д-р Б. Макарушка, д-р Р. Осінчук, д-р Р. Цурковський, д-р Я. Воєвідка, й інші. По бенкеті відбувся Весняний Равт, з участю понад 500 осіб. У милій атмосфері, танці та гутірках пройшов час аж до півночі. Аранжерами були: д-р М. Орловський і д-р М. Остафійчук.

На другий день в неділю, 29-го травня, відправлено о 10 год. Богослуження в українських церквах. Архиєрейську Службу Божу в українській католицькій церкві св. Николая відправив Кир Ісидор Борецький в асисті численного місцевого духовенства. Частину своєї проповіді Єпископ Борецький присвятив З'їздові Українських Лікарів, порівнюючи їх ролю серед суспільства до ролі священиків і просив для Укр. Лікарського Об'єднання і його членів відспівати многоліття. Службу Божу у місцевій українській православній Катедрі св. Володимира відправив митр. прот. П. Самець.

По спільному обіді Наукова Конференція продовжувалась. З першою доповіддю виступив професор університету в Гавстон, Тексас, світової слави вірулог і дослідник недуги пістряка, д-р Леонтій Дмоховський на тему „Пістряк і віруси; минувшина, теперішність і майбутнє у світлі електронно - мікроскопових дослідів".

ди І з мелиневсоа

Доповідь „На що хворували й від чого вмирали наші князі" виголосив д-р Ярослав Хмілевський з Генритон, Мериленд. Дальші доповіді відбувалися в двох окремих конференційних залях. Слідуючі наукові реферати виголосили: д-р Роман Бабин з Торонто: „Дайте йому паличку" — на ортопедичні теми, д-р Юрій Трухлий, професор ортопедії на Нюйоркському університеті „Відхилення у поставанні хребетного злиття", д-р Василь Трухлий, гінеколог з Шикаґо „Наполегливість гомологічних реакцій тканини при псевдоваґітності". Останнім трьом прелеґентам присутні висловили признання за виголошення цих так технічно тяжких рефератів в дуже гарній і термінологічно бездоганній українській мові. На психіятричні теми мали ще дві доповіді д-р Теодор Решетило з Ліми, Огайо, „Терапія емоційних недомагань у загальній медицині" і д-р Осип Берест, Клівленд. Огайо, про „Мітичний світогляд і підсвідомість". На анатомічно - патологічні теми відчитала цікаву доповідь д-р Т. Терлецька - Антонович, а д-р Осип Берест, Клівленд, Огайо, про „Містичний світогляд і підсвідомість". На анатомічні теми відчитала цікаву доповідь д-р Т. Терлецька-Антонович, а д-р Павло Джуль говорив про „Хірургічне лікування хронічних запалень середнього вуха". Не вистачило часу на відчитання інших приготованих і плянованих рефератів численних лікарів, між ними д-рів Р. Осінчука, Ілярія Чолгана, Бориса Филипчака, Василя Плюща. Цю другу частину наукової конференції провадив д-р І. Чолган. Накінець відбулися наради членів УЛТА над різними організаційно - програмовими справами, на яких окрему доповідь виголосив д-р Б. Олесницький. Присутні на цих нарадах рішили морально і матеріяльно піддержати участь українських учених у недалекому міжнародньому з'їзді істориків у Стокгольмі. Пожертви започаткував д-р М. Сіменович, деклеруючи на цю ціль $100. Окреме привітання вислано генеральному секретареві НТШ проф. д-рові Володимирові Кубійовичеві, що в Европі приходить до здоров'я після недуги. До привіту залучено 200 долярів, зібрані між присутніми.

З' їзд офіційно закінчився о год. 8 веч., але до пізньої ночі відбувалися у різних менших приміщеннях готелю товариські гутірки різних гуртків давніх знайомих і приятелів, а також неофіційна зустріч членів Головної Управи УЛТА і Управи УМТК.

Досі появились дуже прихильні статті про З'їзд у торонтських англомовних часописах „Глоб" і „Стар", українських тижневиках „Гомін України і „Вільне Слово" і в щоденнику „Свобода".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

Академія на пошану С. Петлюри і Є. Коновальця в Кензас Ситі, Кензас

Голова місцевого Відділу УКК в Кензас Ситі, Б. Музика запросив Громаду зі Ст. Джозеф, Мізурі, щоб спільно відсвяткувати Роковини смерти наших незабутніх провідників, а то бл. п. С. Петлюри і Е. Коновальця та всіх Героїв, що полягли в боях за Україну. 4-го червня приїхала Громада зі Ст. Джозеф в супроводі свого голови І. Якимяка, який добре проводив своїми молоденькими учнями в тім святі. Програма свята була така. Місцевий голова Відділу УКК Б. Музика, відкрив Свято і привітав гостей. Учні п. І. Якимяка гарно відспівали „Америка, о бютифул".

Вступне слово мав п. С. Гасяк і вичерпно представив публіці значення того Свята.

Реферат про життя і боротьбу за Україну і про несподівану смерть От. Симона Петлюри представив голова зі Ст. Джозеф І. Якимяк, зворушливо говорив про Отамана Петлюру та його боротьбу за Україну аж до останніх днів його передчасної смерти. І. Якимяк оповідав про другого Героя України — а то бл. п. Е. Коновальця і представив слухачам його героїчні вчинки в обороні України аж до кінця його героїчної смерти. Деклямували Я. Ковалевич, М. Мальчівська і Е. Волошин. „Україна зажурилась" гарно відспівали учні п. Якимяка. Деклямували потім Войтович і Т. Гасяк. „Ой, у лузі" співали учні п. Якимяка. Прикінці діти відспівали „Ще не вмерла Україна".

По закінченні місцевий голова Відділу УКК Б. Музика подякував громаді зі Ст. Джозеф, а головно голові п. І. Якимякові, що не жалували часу і труду приїхати до нас і відсвяткували таке Величаве Свято.

Дмитро Яремко

Зеленосвяточний поклін Героям у Филаделфії, Па.

Сьогорічні Зеленосвяточні відправи на цвинтарі у Факс Чейсі попередили відправи на гробах американських вояків українського роду в Меморіял Дей. Наш Відділ в той день вислав делеґацію на цвинтар у Факс Чейс, зложену з побратимів Івана Данківського , інж. Івана Остап'яка та Романа Беднарського. Наші делеґати за посередництвом о. Харини нав'язали з приявними на цвинтарі американськими ветеранами контакт та договорилися, що американські ветерани українського роду візьмуть участь у наших Зеленосвяточних відправах на цвинтарі у Факс Чейсі.

5-го червня (День Зіслання св. Духа) о. Кобрин відправив Божественну Літурґію в катедральному храмі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії. Після Богослуження з-під храму вирушив автобус і приватні авта на цвинтар у Факс Чейсі.

На цвинтарі під пам'ятником „Борцям за волю України" зложено вінки від Жіночої Секції ОбВУА, Відділу ОбВУА, вояків УПА, та Української Дивізії. Пам'ятник і могили колишніх вояків удекоровоно цвітами, та українськими й американськими прапорцями. Перед пам'ятником стали хорунжі з прапорами, а за ними чота Пластунок; опісля по черзі колишні вояки УГА, УНР, УСС, УПА, Української Дивізії та Жіноча Секція ОбВУА. Відділами командував хор. УСС Антін Маланюк.

Ліве крило заняли американські ветерани з крісами. Панахиду відправляли: о.о. Липин, Пиріг, Лебедович та Мартинюк. Після відспівання „Вічная пам'ять" американські ветерани віддали три сальви а тут роджений пластун Д. Орисяк відіграв на сурмі жалібну мелодію. По проповіді о. Лебедовича колишні вояки хором відспівали „Видиш, брате мій". Учасники розійшлись по могилах, при яких священики відправляли молебні.

На другий рік повинно бути на цих урочистостях більше молодечих організацій.

Євген Рудий
культ.освіт. реф. Відд. ОбВУА

Хроніка Онтарійського Лондону в Канаді

В Лондоні, Онтаріо 22-го травня ц. р. відбулось протестаційне віче проти трикратного передавання з Монтреалу через французьку телевізійну стацію протиукраїнського фільму, що називається „Для вашої душі і сумління", який ганьбить пам'ять Президента Української Народньої Республіки — Головного Отамана Симона Петлюри.

Річні загальні збори Відділу КУК — відбулися 22-го травня. Збори відкрив голова Управи П. Степанюк, а проводив ними П. Подопригода як предсідник, і секретарював П. Тріль. Обговорено різні справи. Управі уділено абсолюторію і зобов'язано її скликати надзвичайні Збори для вибору нової Управи.

Річні Загальні Збори Відділу Братства Карпатських Січовиків — відбулись 22-го травня ц. р. в домі п-ва Спурдзи. Відкрив їх голова Відділу ВКС Іван Спурдза, а д-р Ст. Росоха інформував приявних про працю Братства в загальному. По звітах членів Управи, дискусії і уділенню абсолюторії, вибрано нову Управу Відділу.

Свято Маркіяна Шашкевича — відбулось 22-го травня ц. р., в програмі якого взяли участь Рідні Школи в Лондоні і Ст. Томас, Онт., під проводом своїх учителів: Ірини Куницької, проф. Жилавого і інж. Цурковського, а з Лондону п-і Іваськів і п-і Байрак. Це перше свято Маркіяна Шашкевича у Східній Канаді відкрила учениця РШ із Лондону Маруся Боровська, а хор учнів із Ст. Томас відспівав пісню присвячену галицькому Пробудителеві о. М. Шашкевичеві. Хор учнів з Лондону відспівав дві пісні. Добре деклямував Андрій Жилавий, а на акордеоні грав Івась Розалюк.

Після довшої програми відбулось приняття, яке влаштували пані під проводом п-і Проць для учнів Рідних Шкіл, учительства і визначних громадян Лондону, в якому взяли участь також гості з Торонта проф. Л. Біберович і д-р Ст. Росоха.

Бенкет 156 Відділу УНСоюзу в Честері, Па.

28-го травня відбувся тут бенкет, яким вшанували перших основників і довголітніх працівників 156 Відділу УНС. Відділ оснований 1918 р., а найбільше для цієї справи прислужились пп. Інчук і В. Яцик, які ще до нині беруть живу участь у діяльності Відділу і громади в Честері. В їх честь і подяку за віддану працю відбулась згадана імпреза. Влаштуванням імпрези займався комітет в такому складі: І. Рудницька, В. Волянський, І. Пшеничняк, Т. Шабатура, В. Крамар. Не від речі буде згадати, що всі члени комітету, це новоприбулі, які зразу включилися в життя Відділу і його громадську працю, і які зуміли оцінити заслуги згаданих повище піонерів.

Свято відкрив молитвою місцевий парох о. Збир. Проводив бенкетом вміло п. М. Єдинак. Головний привіт від УНСоюзу виголосила головна радна О. Штогрин з Филаделфії. В своїй промові вона вказала на велике значення УНС для української еміґрації від самого початку і на його ролю в організуванні українського громадського життя на терені Америки.

Дальше промовляв о. Збир, який підкреслив отцей цінний обичай у нас пошани старших, який, на жаль, заникає в теперішньому світі. — Говорили ще п. М. Інчук з Филаделфії, брат ювілята, п. Муляр, знаний громадянин в Честері, та п. Новак довголітній секретар 156 Відділу.

Під час бенкету відбулася зворушлива сценка, коли дві дівчинки Галина Волянська і Галина Пшеничняк передали обом ювілятам грамоти заслуги, які прислала Головна Канцелярія УНС. Обі вони виголосили короткі деклямації, закінчуючи їх такими словами: „Ми бажаємо вам здоров'я і многих літ, дякуємо вам за вашу працю і прирікаємо, що ми будемо її продовжувати". Це дійсно добрий примір закріплювання союзової ідеї у молодім поколінні. Закінчив свято І. Рудницький, складаючи подяку промовцям, почесним гостям і всім учасникам. Імпреза викликала миле враження. Було приємно тим, для яких вона була влаштована, бо вони тішилися овочами своєї праці. Були вдоволені і ті, які бенкет влаштували, бо вони виконали громадське діло

Бенкетовий Комітет

Україністи й славісти Канади відбули з'їзд

Кінґстон, Онт. — В зв'язку з річними конвенціями канадійських наукових установ і товариств у тутешньому Квінс університеті Канадійська Асоціяція Славістів відбула свій річний З'їзд у днях 15—17 червня. З українців взяли участь у з'їзді: проф. О. Старчук з Едмонтону, дотеперішній президент Асоціяції, проф. В. Буйняк і Саскатуну, д-р Яр. Рудницький із Вінніпеґу, д-р Біда К. з Оттави, д-р О. Малицький з Кінґстону й д-р В. Ю. Кисілевський з Оттави та інші. Доповіді виголосили д-р Старчук, д-р Рудницький і проф. Буйняк. В справі міжнародного конґресу славістів у Софії рішено не брати офіційної участи в цій імпрезі, а залишити цю справу до індивідуального вирішення членам Асоціяції. Рішено посилити заходи в справі введення слов'янських мов, в тому й української, в середніх школах Канади. Новим президентом Асоціяції вибрано проф. К. Біду з Оттавського університету, секретарем проф. В. Буйняка з Саскачевинського університету. Редакторами видань Асоціяції залишилися проф. Ю. Луцький із Торонта і проф. Яр. Рудницький з Вінніпеґу. Почесними президентами Асоціяції обрано проф. Дж. Сімсона, проф. В. И. Роза й монсіньйора Моро.

Дорадча Рада Українського Студентства Канади відбула з'їзд

Кінстон, Онт. — З нагоди річних конвенцій канадійських наукових установ у Квінс університеті 15 червня відбула свій з'їзд Дорадча Рада Союзу Українських Студентів Канади. Зборами проводив голова д-р М. Антонович із Монтреалу. Участь в нарадах взяли д-р В. Ю. Кисілевський і д-р К. Біда з Оттави, д-р Яр. Рудницький з Вінніпеґу й д-р О. Старчук із Едмонтону. В нарадах з'ясовано цілі Ради головно щодо моральної й матеріяльної допомоги українському студентству Канади. Для вдержання контакту між молодим і старшим поколінням українських науковців рішено приєднатися до Української Наукової Ради Канади.

Відсвяткування подвійного ювілею УККА в Гемтремку - Дітройт

23-го квітня ц. р. в домівці УНКлюбу при вулиці Конант Відділ УККА Гемтремк - Дітройт північний схід — відсвяткував подвійний ювілей 20-ліття Централі Українського Конгресового Комітету Америки і 15-ліття свого існування.

При святочно прибраних столах засіли гості — платники УНфонду і представники - делегати українських товариств та організацій. При президіяльному столі сиділи гості: місцевий парох о. декан Ст. Кнапп, екзекутивний директор Централі УККА — д-р Ст. Ярема, конгресмен Алвін М. Бентлі, конгресмен Т. М. Махрович і пані Тереса Табін — секретарка конгресмена Д-. Д. Дінґеля, який особисто не міг прибути; представники американської організації „Ві ді піпел": М. Джордж Ціммерман, п-і Байрон Дж. Чемберс і панство Тулов. Представник хорватської спільноти І. А. Марогніч, два делегати від Істонського Легіону Визволення: ІлмарҐайнару і устав Ойдерма та делегат Латвійського Т-ва в Дітройті Артур О. Дексніс.

Напереді засіли присутні піонери - основники першого Відділу УККА в Дітройті: п-і Анастазія Біловус і пп. Дмитро Гащин, Пилип Дем'ян, Іван Чайківський і Василь Шанайда. Зліва президіяльного стола уряджено виставку видань УККА включно з іншими англомовними виданнями про Україну та бюлетенів, виданих місцевим Відділом УККА. Над виданнями вивішено карту Земель України, опрацьовану проф. Левом Добрянським — головою Централі УККА. Побіч припнято летючку, на якій був представлений Хрущов - кат України із відповідним вияснениям в англійській мові, а під сподом відповідна література, як — масакра в Вінниці і інші.

Бенкет відкрито співом американського і українського гимнів. Голова Відділу п. В. Тустанівський привітав усіх присутніх, згадав про значення цих двох ювілеїв, представив почесний комітет ювілею, до якого крім основників входили всі дотеперішні голови Відділу УККА та тостмайстрів бенкету Іванну фон Драгінду і д-ра Ст. Горака.

На просьбу голови Відділу о. декан Ст. Кнапп провів молитву та поблагословив їду, яку приготовила п-і Шумило.

Тостмайстер п-і І. фон Драгінда представила членів Президії та відчитала привіти від губернатора стейту Мишиген д-ра М. Вільямса, посадника Гемтремку А. Й. Зака, сенатора Філіпа Гарта, голови міської ради Дітройту п-і Марусі Бек, сенатора Т. МекНамарри, конгресменів: Л. С. Рабо, Ч. С. Дікс, Дж. Г. О'Гара, А. Е. Йогансон, Марта В. Гріффітс, Г. В. Форд і голови Централі УККА проф. Л. Добрянського. Вона попросила до слова конгресмена Алвіна Бентлі, який свою промову посвятив справі будови пам'ятника Т. Шевченкові в 100-літню цічницю його смерти. А. Бентлі є внескодавцем резолюції в Конгресі ЗДА про будову пам'ятника Шевченкові. Опісля виголосив святочно - ювілейну промову екзекутивний директор Централі УККА д-р Степан Ярема. Він підчеркнув значення УККА як загально - національної репрезентативної організації українців у ЗДА та потребу належати до неї і тут родженим українцям. Далі вказав на користі для української справи з активної участи громадян українського походження в політичному американському житті.

На просьбу тостмайстра І. Драгінди виступили із коротеньким привітом: конгресмен Т. М. Махрович, який постійно має контакт із місцевим Відділом УККА та інші члени Президії, О. декан Ст. Кнапп підчеркнув велику вагу однієї централі, репрезентації української громадськості УККА, яка б координувала життя і працю усіх інших організацій, товариств, і груп на терені ЗДА та репрезентувала українців перед світом. Висловив признання піонерам - основникам місцевого Відділу та теперішній його Управі за велику і корисну працю. Від піонерів - основників забрала слово п-і Анастазія Біловус, яка поділилася з присутніми короткими спомінами із перших років своєї праці у місцевому Відділі УККА.

Тостмайстер д-р С. Горак відчитав список представників товариств і організацій, які своєю присутністю звеличали цей подвійний ювілей УККА. Дев'ятнадцять організацій і товариств було заступленних на бенкеті.

Закінчено бенкет мистецькою програмою, яку підготовила п-і проф. Решетилович Ірина. У програмі взяли участь учні Українського Музичного Інституту, Відділ у Дітройті: Богдан Федорович — гра на скрипці і Ростислав Смаль — відспівав кілька пісень. Молодих виконавців програми за їх прекрасний виступ присутні нагородили рясними оплесками.

Усіх присутніх гостей на цім Бенкеті обдаровано Ювілейним Альманахом, в якому подано коротку історію заснування Централі УККА, а зокрема історію постання першого Відділу УККА в Дітройті.

Технічною підготовкою бенкету займалася пані Теодозія Стельмах.

М. Л.

21-го червня почалося астрономічне літо

Ню Йорк. — 21-го червня о год. 5:43 вранці почалося астрономічне літо на північній півкулі, бо тоді сонце стояло над зворотником Рака, і був найдовший день. Температура не була надто висока; найвижча температура була: в Маямі на Флориді — 76, Лител Рок (Арканзо) — 68, Ню Йорк — 57, Бостон — 59, Філаделфія — 57, Клівленд — 55, Сан Франціско — 55, Денвер (Колорадо) — 56, Сієтел (Вашингтон) — 42. В північних стейтах має бути холодніше, як нормально. Дощі передбачені на початку астрономічного літа в північних стейтах і в стейтах центральної рівнини.

Ніксон пропонує використати харчову надвишку для допомоги голодуючим у світі

Мінот, Норт Дакота. — Виступаючи тут під час своєї передвиборчої поїздки по стейті Норт Дакота, віце-президент Ричард М. Ніксон накреслив широку програму розв'язки американсько-господарської проблеми і водночас із цим використання сільсько-господарських надвишок для створення в рямцях Об'єднаних Націй велетенської харчової бази для допомоги голодуючим в різних країнах світу. Це був перший більший виступ Ніксона в справі сільськогосподарської програми, що її він назвав „найважливішою і найактуальнішою з усіх внутрішніх проблем З'єднинених Держав Америки". Згідно із заявою Ніксона, уряд през. Айзенгавера випрацював такий плян уже давно і през. Айзенгавер мав передати його на розгляд головам держав під час паризької конференції на вершинах, але зірвання цієї конференції Хрущовим унеможливило обговорення цієї пропозиції і її конкретизацію. З допомогою створення при ОН такої харчової бази ЗДА матимуть можливість розв'язати в себе сільсько-господарську кризу і знайти використання для наявних і майбутніх харчових надвишок.

24 стейти матимуть зміни в числі конґресменів внаслідок перепису з 1960 р.

Вашингтон. — 24 стейти з усіх 50-ох матимуть зміни в числі своїх конгресменів внаслідок перепису населення з цього року. Як відомо, число конгресменів призначається після кожного перепису населення на основі числа населення в окремих стейтах. Статистичне бюро до 1-го грудня має звітувати Президентові про вислід перепису, а Президент в січні 1961 року має цей звіт переслати Конґресові, який має пропорціонально розділити число 437 конгресменів між окремими стейтами. На основі тимчасового висліду перепису виходить, що стейти Ню Йорк і Пенсилвенія втратять по три конгресмени, так що Ню Йорк матиме тільки 40, а Пенсилвенія 27 конгресменів. По одному конгресменові можуть зискати: Арізона (мала б 3), Гаваї (мали б 2), Мериленд (8), Мишиген (19), Ню Джерзі (15), Огайо (24) і Тексас (23). Каліфорнія має збільшити гисло своїх конгресменів на 8 (38), Флорида на 4 (12). Вратити по одному конгресменові мають такі стейти: Алабама (8), Іллиной (24), Айова (7), Кензас (5), Кентаки (7), Мейн (2), Міннесота (8), Міссісіпі (5), Небраска (3), Норт Каролайна (11) і Вест Вірджінія (5).

Відсутні виборці можуть пересилати поштою виборчі картки

Ню Йорк. — Секретар виборчої ради в Ню Йорку Томас Меллі вже тепер пригадує всім тим виборцям, які в дні виборів, ц. р. значить 8-го листопада не будуть в місці свого побуту, щоб подбали про те, щоб могли голосувати при допомозі виборчих карток, які вони зумують переслати до виборчої комісії до п'ятниці перед виборами, це значить найпізніше до 4-го листопада включно. Користати з такого способу голосування можуть вояки ЗДА, хворі особи та всі ті, які в дні виборів будуть поза місцевістю свого постійного замешкання внаслідок своєї праці. Коли джокей не буде могти особисто голосувати, то він може це зробити листовно, але як би глядач хотів поштою голосувати, бо він хоче виїхати на кінські перегони, то він цього не зможе зробити. Та перш за все всі виборці повинні докладно перевірити, чи вони є на виборчих списках, бо це є першою умовою до голосування.

ПОМЕР ДЖАН Б. КЕЛЛІ БАТЬКО КНЯГИНІ МОНАКО

Филаделфія. — Дня 20 червня ц. р. помер тут на 70 році життя відомий филаделфійський підприємець і колишній олімпійський чемпіон Джан Б. Келлі. Покійний хворував на рака і дня 30 травня ц. р. перебув операцію і тоді ж його відвідувала його донька Ґрейс, яка одружилась з князем Монако Райніє ІІІ. Крім доньки Ґрейс Джан Б. Келлі осиротив ще двох інших доньок, дружину і сина. Його донька Ґрейс виїхала із своїм чоловіком князем Райніє у вівторок 21 червня з Монако до Филаделфії, щоб взяти участь у похоронах батька.

● Англійський парляментарний посол з соціялістичної Партії праці, Альфред Робенс, діставши призначення на заступника голови державної Вугільної ради в Англії, з тим, що після відходу на емеритуру теперішнього голови тієї Ради Джеймса Вовмана з кінцем цього року, він стане її головою. Альфред Робенс був в 1951 році міністром праці в соціялістичному уряді Англії та пізніше працював в міністерстві транспорту й електричної енергії. Він зречеться тепер свого мандату в парляменті, бо високим державним урядовцям не вільно займатися в Англії активною політикою. Вугільний промисел в Англії — державний.

ТАРЗАН, ч. 4474. Перемога.

Рімю кинув спис, але Тарзан спритно уникнув удару...

А тоді блискавичним ударом його ніж знайшов свою ціль!

— А дівчина? — запитав Тарзан. — Вона ж тепер не має для вас вартости... Рімю з трудом сказав. — Вона є... в ямі.